

SPIS TREŚCI

I. OPIS TECHNICZNY

II. OBLICZENIA

III. RYSUNEK

I OPIS TECHNICZNY

1. Dane ogólne

- 1.1. Inwestor : Wojewódzkie Wielospecjalistyczne Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika
- 1.2. Obiekt : Gabinet Tomografii Komputerowej
Pracownia Diagnostyki Obrazowej na potrzeby radiologii interwencyjnej i onkologii obrazowej
- 1.3. Adres : 93-513 Łódź ul. Pabianicka 62

2. Podstawa opracowania

- projekt architektoniczno-budowlany
- normy i akty prawne:

Ustawa Prawo Atomowe z dn. 29.11.2000r. / t. jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 792/
Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 18.01.2005r./Dz.U. 2005 nr 20 poz.168/
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn.21.08.2006r./Dz.U.2006 nr 180 poz.1325/
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn.18.02.2011r./t. jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 884 /
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 26.06.2012r./Dz.U 2012 poz.739/
PN-81/J-01003
PN-86/J-80001

- obliczenia osłon stałych

3. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem opracowania jest projektowany Gabinet Tomografii Komputerowej w ramach Pracowni Diagnostyki Obrazowej na potrzeby radiologii interwencyjnej i onkologii obrazowej Wojewódzkiego Wielospecjalistycznego Centrum Onkologii i Traumatologii w Łodzi ul. Pabianicka 62. Opracowanie wykonano w związku z modernizacją Pracowni i wymianą aparatury.

Zakres opracowania obejmuje wyliczenie osłon stałych przed promieniowaniem jonizującym.

4. Opis stanu projektowanego

Projektowany Gabinet Tomografii Komputerowej mieści się w dwukondygnacyjnej części wysokiego parteru Wojewódzkiego Wielospecjalistycznego Centrum Onkologii i Traumatologii w Łodzi ul. Pabianicka 62.

W ramach Pracowni znajduje się działająca centralna opisownia. Usytuowanie pomieszczeń sąsiadujących z gabinetem Rtg ilustruje rys.1. Pod gabinetem znajduje się gabinet USG. Nad gabinetem brak pomieszczeń.

Istniejące ściany:

- zewnętrzne z cegły pełnej o grubości 45cm docieplone wełną mineralną.

- wewnętrzne z cegły pełnej o grubości 15cm, 18cm, 30cm, 44cm

Projektowane ściany:

- z płyt G-K systemowych z powłoką ołowianą

Istniejące stropy:

- Ackermana o grubości 25cm z wylewką betonową o gr. 10cm

Powierzchnia gabinetu: 41,00m²,

Wysokość gabinetu: 2,50m do sufitu podwieszanego, całkowita wysokość 3,24m

W pomieszczeniu gabinetu przewidziano wentylację mechaniczną zapewniającą min 1,5-krotną wymianę powietrza na godzinę. Projekt wentylacji stanowi odrębne opracowanie.

5. Aparatura

W gabinecie przewidziano zainstalowanie tomografu komputerowego wielorzędowego. Do obliczeń przyjęto maksymalne parametry produkowanych współcześnie wielorzędowych tomografów komputerowych, co pozwala na zainstalowanie dowolnego typu aparatury o podobnych parametrach i analogicznym ustawieniu.

Przyjęte parametry: 150kV, 500mA, 5s na jeden skan całego ciała. Tygodniowa ilość badań : 60 badań tygodniowo na zmianę.

6. Zakres prac adaptacyjnych oraz materiały na osłony stałe:

Zgodnie z obliczeniami wykonanymi w rozdziale II projektu oprócz istniejących konstrukcji budowlanych przewiduje się następujące zabezpieczenia oraz prace adaptacyjne:

- Istniejące stropy nie wymagają dodatkowych zabezpieczeń
- Istniejące ściany nie wymagają dodatkowych zabezpieczeń
- Drzwi wejściowe do gabinetu projektuje się jako gotowe ochronne suwane o wymiarach 120x200cm i równoważniku ołowiu 1,0mmPb.
- Otwór w ścianie pomieszczenia technicznego należy zabudować płytą G-K z wkładką ołowianą o grubości 1,0mm. Drzwi do pomieszczenia technicznego przewiduje się jako gotowe ochronne o równoważniku ołowiu 1,0mmPb.
- Drzwi pomieszczenia przygotowania pacjenta projektuje się jako ochronne suwane o wymiarach 120x200cm i równoważniku ołowiu 1,5mmPb.

- Drzwi sterowni projektuje się jako ochronne o wymiarach 80x200cm i równoważniku ołowiu min. 1,5mmPb. Okno wglądowe w sterowni projektuje się jako gotowe ochronne o równoważniku ołowiu 1,5mmPb.
- Nad drzwiami do gabinetu rtg należy zamontować ostrzegawczą sygnalizację świetlną włączaną równocześnie z generatorem aparatu
- Między sterownią a gabinetem zamontować należy instalację zapewniającą łączność głosową.

Gotowe drzwi i okna ochronne oraz panele ochronne i osłony anty-x oferują:

- ZIPI „MECH” Warszawa ul. Komorska 44a tel: (022) 610-62-24, 610-63-82
- ZUP „DELTA” Sp. z o.o Zamość, Sitaniec 125 C
tel: (084) 639-87-70, 639-87-71
- BHU „BETA” Warszawa ul. Porannej Bryzy 31 tel: (022) 675-32-42
- BKT-SYSTEM Sp. z o.o. Łódź ul. Elektronowa 1/3 (042) 686-10-55

7. Znaki ostrzegawcze

Na drzwiach do gabinetu TC należy umieścić znaki ostrzegawcze przed promieniowaniem jonizującym wg załącznika 1, 2, nad drzwiami należy zainstalować ostrzegawczą sygnalizację świetlną, włączaną równocześnie z generatorem aparatu.

8. Wyposażenie pomocnicze

Zakład winien posiadać komplet osłon będących wyposażeniem aparatu, fartuchy z gumy ołowiowej dla personelu oraz osłony dla pacjenta.

9. Wentylacja

Gabinet będzie miał zapewnioną wentylację mechaniczną zapewniającą min.1,5-krotną wymianę powietrza na godzinę.

10. Ochrona personelu i pacjenta

W pracowni rtg powinna znajdować się instrukcja pracy ustalająca szczegółowe postępowanie w zakresie ochrony radiologicznej zatwierdzona przez właściwego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Pracownicy winni być objęci oceną narażenia.

UWAGA:

Niniejszy projekt wymaga zatwierdzenia przez właściwego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Jeden egzemplarz opracowania winien znajdować się w pracowni rtg do wglądu instytucji kontrolnych.

Uruchomienie aparatury po realizacji projektu wymaga uzyskania zezwolenia Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Aparatura winna posiadać pozytywne wyniki testów kontroli parametrów technicznych.

II OBLICZENIA OSŁON STAŁYCH

Obliczeń osłon stałych dokonano zgodnie z PN-86/J-80001

1. Dane wyjściowe do obliczeń

1.1. Dane techniczne aparatury:

- W gabinecie zainstalowany będzie wielowarstwowy tomograf komputerowy. Przyjęto maksymalne parametry produkowanych współcześnie aparatów tomograficznych wielorzędowych: 150kV, 500mA, 5s na jeden skan całego ciała. Tygodniowa ilość badań : 60 badań tygodniowo na zmianę

1.2. Dawka tygodniowa przyjmowana do obliczania osłon

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 18.01.2005r i Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 28.08.2006r graniczne tygodniowe dawki promieniowania jonizującego przyjęto:

- 0,012cGy dla osób zatrudnionych w warunkach narażenia na promieniowanie jonizujące w gabinecie rtg,
- 0,006cGy dla osób zatrudnionych w warunkach narażenia na promieniowanie jonizujące w pracowni rtg, poza gabinetem
- 0,001cGy dla osób przebywających w otoczeniu pracowni rtg.

1.2. Czas narażenia na promieniowanie w ciągu tygodnia

$$t = T \cdot U \cdot t_0$$

gdzie przyjęto :

T= 1	dla miejsc stałego przebywania ludzi
T= 0,25	dla miejsc wykorzystywanych czasowo (korytarze)
T=0,05	dla miejsc wykorzystywanych sporadycznie (ulice, place)
U= 1	dla osłon tylko przed promieniowaniem rozproszonym
U= 1	dla podłóg
U= 1	dla ścian i stropów objętych wiązką główną
U= 0,25	dla ścian nie objętych wiązką główną
U= 0,05	dla sufitów nie objętych wiązką główną

t_0 - max czas pracy źródła na tydzień na zmianę w min.

1.4. Zredukowana moc dawki dla promieniowania rozproszonego przez tkankę

$$C_1 = \frac{D \cdot l^2}{t \cdot l}$$

gdzie oznaczenia j.w., t w godzinach (h)

2. Metodyka obliczeń

W obliczeniach dla ścian i stropów dla gabinetu rtg przyjęto następujące założenia:

- W obliczeniach osłon dla tomografu komputerowego uwzględniono tylko promieniowanie rozproszone przez ciało pacjenta, gdyż wiązka pierwotna jest skolimowana i znajduje się zawsze w obrębie gantry aparatu, gdzie zostaje pochłonięta.
- Dla pomieszczeń sąsiadujących z gabinetem osłony zaprojektowano tak, aby zapobiegały otrzymaniu przez osoby przebywające w otoczeniu pracowni rtg w okresie 12 kolejnych miesięcy dawki efektywnej przekraczającej 0,5mSv (co odpowiada dawce tygodniowej ~0,001cGy).
- Dla pomieszczeń sterowni, stosując zasadę optymalizacji osłony zaprojektowano tak, aby zapobiegały otrzymaniu przez osoby przebywające w otoczeniu pracowni rtg w okresie 12 kolejnych miesięcy dawki efektywnej przekraczającej 3mSv (co odpowiada dawce tygodniowej ~0,006cGy).
- Promieniowanie uboczne jako znikome przy medycznych aparatach diagnostycznych zostało w obliczeniach pominięte.
- W obliczeniach przyjęto maksymalne parametry pracy wielorzędowych tomografów komputerowych, uwzględniając możliwość zainstalowania innej aparatury, o podobnych parametrach i analogicznym ustawieniu.
- Strop górny w obliczeniach pominięto, ponieważ gabinet znajduje się na ostatniej kondygnacji tej części budynku.

3. OBLICZENIA OSŁON STAŁYCH DLA GABINETU TOMOGRAFICZNEGO 1.37

3.1. Korytarz 1.18

osłona przed promieniowaniem rozproszonym przez ciało pacjenta

Zredukowana moc dawki dla rozproszenia przez tkankę obliczona ze wzoru w pkt.1.7, gdzie:

$$l = 4,84 \text{ m}$$

$$n = 60 \text{ badań}$$

$$T = 0,25$$

$$U = 1$$

$$I = 500 \text{ mA}$$

$$t_0 = 5 \text{ s}$$

$$n \cdot I \cdot t = 60 \cdot 500 \cdot 5 \cdot 1 \cdot 0,25 = 37500 \text{ mAs} = 10,42 \text{ mAh}$$

$$D = 0,001 \text{ cGy}$$

$$C_1 = \frac{0,001 \cdot 23,43}{10,41} = 22,5 \cdot 10^{-4}$$

co odpowiada wymaganej grubości osłony 1,0mmPb

Istniejąca ściana z cegły pełnej o grubości 44cm i równoważniku ołowiu powyżej 4mmPb zapewni wymaganą osłonę. Drzwi wejściowe do gabinetu projektuje się jako gotowe, ochronne, suwane o wymiarach 120x200cm i równoważniku ołowiu 1,0mmPb.

3.2. Pomieszczenia techniczne 1.35 i 1.40, WC 1.39

osłona przed promieniowaniem rozproszonym przez ciało pacjenta

Zredukowana moc dawki dla rozproszenia przez tkankę obliczona ze wzoru w pkt.1.7, gdzie:

$$l = 2,47 \text{ m}$$

$$n = 60 \text{ badań}$$

$$T = 0,05$$

$$U = 1$$

$$I = 500 \text{ mA}$$

$$t_0 = 5 \text{ s}$$

$$n \cdot I \cdot t = 60 \cdot 500 \cdot 5 \cdot 1 \cdot 0,05 = 7500 \text{ mAs} = 2,1 \text{ mAh}$$

$$D = 0,001 \text{ cGy}$$

$$C_1 = \frac{0,001 \cdot 6,10}{2,1} = 29,1 \cdot 10^{-4}$$

co odpowiada wymaganej grubości osłony 0,9mmPb

Istniejąca ściana z cegły pełnej o grubości 30cm i równoważniku ołowiu powyżej 2mmPb zapewni wymaganą osłonę. Istniejąca ściana z cegły pełnej o grubości 15cm i równoważniku ołowiu 1,0mmPb zapewni wymaganą osłonę. Otwór w ścianie należy zabudować płytą G-K z wkładką ołowianą o grubości 1,0mm. Drzwi do pomieszczenia technicznego przewiduje się jako jednoskrzydłowe, gotowe, ochronne o wym. 90x200cm i równoważniku ołowiu 1,0mmPb.

3.3. Ściana zewnętrzna z oknami – dach części niskiej szpitala

osłona przed promieniowaniem rozproszonym przez ciało pacjenta

Zredukowana moc dawki dla rozproszenia przez tkankę obliczona ze wzoru w pkt.1.7, gdzie:

$$l = 2,54 \text{ m}$$

$$n = 60 \text{ badań}$$

$$T = 0,05$$

$$U = 1$$

$$I = 500 \text{ mA}$$

$$T_0 = 5 \text{ s}$$

$$n \cdot I \cdot t = 60 \cdot 500 \cdot 5 \cdot 1 \cdot 0,05 = 7500 \text{ mAs} = 2,1 \text{ mAh}$$

$$D = 0,001 \text{ cGy}$$

$$C_1 = \frac{0,001 \cdot 13,47}{2,1} = 64,1 \cdot 10^{-4}$$

co odpowiada wymaganej grubości osłony 0,7mmPb

Istniejąca ściana z cegły pełnej o grubości 45cm i równoważniku ołowiu powyżej 4,0mmPb zapewni wymaganą osłonę. Okna w ścianie zewnętrznej nie wymagają dodatkowych osłon- brak możliwości przebywania osób.

3.4. Pomieszczenie przygotowania pacjenta 1.34osłona przed promieniowaniem rozproszonym przez ciało pacjenta

Zredukowana moc dawki dla rozproszenia przez tkankę obliczona ze wzoru w pkt.1.7. gdzie:

$$l = 3,10\text{m}$$

$$n = 60 \text{ badań}$$

$$T = 0,25$$

$$U = 1$$

$$I = 500\text{mA}$$

$$T_0 = 5\text{s}$$

$$n \cdot I \cdot t = 60 \cdot 500 \cdot 5 \cdot 1 \cdot 0,25 = 37\,500\text{mAs} = 10,4\text{mAh}$$

$$D = 0,001\text{cGy}$$

$$C_1 = \frac{0,001 \cdot 9,61}{10,4} = 9,2 \cdot 10^{-4}$$

co odpowiada wymaganej grubości osłony 1,5mmPb

Istniejąca ściana z cegły pełnej o grubości 18cm i równoważniku ołowiu 1,8mmPb zapewni wymaganą osłonę. Drzwi pomieszczenia projektuje się jako gotowe, ochronne, suwane o wymiarach 120x200cm i równoważniku ołowiu min. 1,5mmPb.

3.5. Sterownia 1.36osłona przed promieniowaniem rozproszonym przez ciało pacjenta

Zredukowana moc dawki dla rozproszenia przez tkankę obliczona ze wzoru w pkt.1.7. gdzie:

$$l = 3,10\text{m}$$

$$n = 60 \text{ badań}$$

$$T = 1$$

$$U = 1$$

$$I = 500\text{mA}$$

$$T_0 = 5\text{s}$$

$$n \cdot I \cdot t = 60 \cdot 500 \cdot 5 \cdot 1 \cdot 1 = 150\,000\text{mAs} = 41,7\text{mAh}$$

$$D = 0,006\text{cGy}$$

$$C_1 = \frac{0,006 \cdot 9,61}{41,7} = 13,8 \cdot 10^{-4}$$

co odpowiada wymaganej grubości osłony 1,5mmPb

Istniejąca ściana z cegły pełnej o grubości 18cm i równoważniku ołowiu 1,8mmPb zapewni wymaganą osłonę. Drzwi sterowni projektuje się jako gotowe, ochronne, jednoskrzydłowe o wymiarach 80x200cm i równoważniku ołowiu min. 1,5mmPb. Okno wglądowe projektuje się jako gotowe, ochronne o równoważniku ołowiu 1,5mmPb.

3.6. Strop dolny - pomieszczenia gabinetu USGosłona przed promieniowaniem rozproszonym przez ciało pacjenta

Zredukowana moc dawki dla rozproszenia przez tkankę obliczona ze wzoru w pkt.1.7, gdzie:

$$l = 1,6\text{m}$$

$$n = 60 \text{ badań}$$

$$T = 1$$

$$U = 1$$

$$I = 500\text{mA}$$

$$T_0 = 5\text{s}$$

$$n \cdot I \cdot t = 60 \cdot 500 \cdot 5 \cdot 1 \cdot 1 = 150\,000\text{mAs} = 41,7\text{mAh}$$

$$D = 0,001\text{cGy}$$

$$C_1 = \frac{0,001 \cdot 2,56}{41,7} = 0,6 \cdot 10^{-4}$$

co odpowiada wymaganej grubości osłony 3,2mmPb

Strop dolny Ackermana o grubości 25cm z wylewką betonową o grubości 10cm i łącznym równoważniku ołowiu 3,3mmPb zapewni wymaganą osłonę.

Sporządził:

mgr inż. Katarzyna Gawrońska